

MAGYARÁG

1938. Iul. 4

VII. No. 184

2 lei

Proprietar: „Frima” S. A. inreg. la Trib. Bihor Fsoc. 1798-1938

Administrator delegat și gisant responsabil Văduva Iul. PÁSZTOR EDE

Fondator: PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil: Dr. SÁHY LÁSZLÓ

Inregistrat în registrul Publicațiilor Periodice la Tribunal Bihor secția III. Dos. No. 810-1938. — Redacția și admin. Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Öfelsége beszéde a sibiui hadnagy-avatáson

Sibiu, julius 2. Pénteken délelőtt az uralkodó Sibiuba érkezett, ahol Miron patriárka, Argeseanu tábornok nemzetvédelmi és Paul Teodorescu, tábornok légügyi miniszterek fogadták a helyi hatóságok vezetőivel együtt. Öfelsége a tiszti iskolába ment, ahol a szokásos külsőségek mellett fogadták.

Az új hadnagyok felavatási ünnepségén először Argeseanu tábornok, nemzetvédelmi miniszter szólalt fel és megállapította, hogy az uralkodó kivárságára az ujonnan avatott tiszti évfjárt a Selimbär nevet fogja viselni. Ez a történelmi név a román nép hősi tetteire emlékeztet. Vitéz Mihály vezetésével itt Selimbär-nál, Sibiu mellett aratott győzelmet a román haderő a nép ellenségei felett 1500 október 18-án. A harc reggel vette kezdetét. Este felé az ellenség óriási számbeli fölénye és főleg tüzéségének magasabbrendűsége miatt a román csapatok kezdtek visszavonulni. Vitéz Mihály azonban nem vesztette el lélekjelenlétét. Fejszét ragadott és katonái élére ugorva a legveszedelmesebb helyre rohant. A Buzesti-fivérek segítségével ürt vágott az ellenség soraiban és szétaposta, szétszórta azokat. Az est beálltakor a győzelem a Mihályé volt és Alba-Iulia felé is megnyílt volna az út, ha nem következett volna be árulás.

„Ti, akik ezt a dicső nevet viselitek, tartsátok szem előtt az ősök példáját, álljatok készen arra, hogy meghaljunk uralkodónkért. Kiáltuk mindannyian: „Éljen Öfelsége, II. Károly király, éljen Mihály, Alba-Iulia nagyvajdája!”

Az éljenzés után Öfelsége szólalt fel és ezeket mondotta:

„Megkülönböztetett szeretettel üdvözlöm legfiatalabb bajtársainkat, akik ma hittel és szeretettel lépnek a hadsereg soraiba. Emlékeztetni kívánom őket arra, hogy a név, amit évfjártuk kapott, jelképe az egész katonai életnek. A selimbári csata történelmünkben azon évszázados álom kezdetét

jelenti, amely drága apám dicsőséges uralkodása alatt nyert beteljesülést. Ez a kezdet az első katonai erény képe, amit állandóan látnotok kell: a hite, 1599 óta 1918-ig nem vesztett ki a román nép lelkéből a hit a történelmi igazságban, ami be is teljesült.

A másik erény: a vitézség. Mihály vajda és a Buzesti-fivérek fegyverténye által győ-

zelmet sikerült kivívni az erős ellenséggel szemben.

A harmadik tanulság: az áldozatkészség, mert Selimbär meggyitotta a kaput Turda mezője felé. Természetesen minden katonának lelke mélyből meg kell győződnie arról, hogy a fegyverek ezen dicsősége a legfőbb áldozatot követelheti. Ez az áldozat nemcsak a vére, hanem a türelem

és önuralom hité az élet minden pillanatában. Lelketekben és agyatokban maradjanak erősen bevésve azon erények, amelyek az évfjárt nevét jelképezik. Ha hittel és habozás nélkül fogjátok követni ezen erényeket, akkor méltók lesztek ősseitekhez. Kívánom, hogy ez a nemes évfjárt méltó legyen a román néphez. Istent éltesen benneteket, fiuk!”

Az uralkodó szavait hosszas éljenzés fogadta.

Az uralkodó beszéde után az új hadnagyok, számszerűen 276-on, felsorakoztak és elvontak Öfelsége előtt. Az ünnepélyt társasbéd fejezte be.

Vasuti baleset az oradeai pályaudvaron

A prágai gyors öt női utasa megsebesült

Oradea, julius 2. Szerencsés kimenetelű, könnyen végzetessé válható vasuti szerencsétlenség történt tegnap délből az oradeai vasuti állomáson. A Prága-Halmeu felől érkező 403. számú gyorsvonat mintegy két órai késéssel, 12 óra után futott be az állomásra. Az állomás személyzete mindent el akart követni, hogy a késésért valamit behozzanak és a vonat késedelem nélkül menjen tovább. Tekintve, hogy a vonat

már így is tulzsufolt volt, még egy kocsi akartak a vonathoz csatolni. A nagy sietségben azonban a kocsi tulságos erővel csapódott a többi kocsikhoz úgy, hogy a kocsi mindkét utközöje letört. A nagy sebességgel haladó kocsi most már teljes súlyával az előtte álló kocsinak vágódott és kisebbszerű karnbolt idézett elő. A kocsi utasai közül

ötön megsebesültek.

Mind az öt sebesült nő és

egy sem oradeai. A sérült nők közül hárman súlyosabban, ketten könnyebben sebesültek meg. A sebesültek között van: Hanes Maria, Tg.-Mureș tanárnő, Paulina Aurelian tanárnő, Petroșani, Vámos Éva, Tg.-Mureș, Berina Margareta, București és Decan Dragomirne Cluj.

A sebesülteket az oradeai állomáson elsősegélyben részesítették, majd a kötözés után folytatták az utjukat Cluj fele.

Két évre ítélték az IAR repülőgépgyár visszaéléssel vadolt mérnökét

București, julius 2. A katonai törvényszék napokon át tartó tárgyalás után, tegnap este nyolc órakor hirdetett ítéletet a brașovi IAR repülőgépgyár bűnös mérnökeinek ügyében. A visszaéléssel vádolt repülőgépgyári mérnökök mellett a vádlottak padjára került az átvételi bizottság két tagja is. A katonai törvényszék Petre Carp mérnököt bűnösnek találta és kétévi börtönre, valamint ötezer lej pénzbírságra ítélte. Lascu mérnököt egyévi börtönre és ötezer lej pénzbírsággal sújtották, míg Neagu vádlott és Emil Stefan tiztíz hónapi fogházat és öt-öt

ezer lej pénzbüntetést kapott. A vizsgálati fogságot beszámították. Bota mérnököt és Istrate kapitányt az átvételi bi-

zottság két tagját a katonai törvényszék felmentette a vád és annak következményei alól, miután kétségtelenül megállapítást nyert, hogy a legnagyobb jóhiszeműséggel jártak el. Az elítéltekkel még az este tíz órakor közölték az ítéletet a jilavai fegyházban. Az elítéltek kivétel nélkül felfolyamódással éltek.

Minisztertanács Benes elnöklele alatt

Prágából jelentik: A prágai kormány politikai miniszterei tegnap minisztertanácsot tartottak, amelyen a kisebbségi kérdéssel foglalkoztak. A minisztertanács Benes köztársasági elnök elnökletével és a prágai sajtó értesülése szerint, a kisebbségi kérdés megoldását az ő kezdeményezésére tűzték

napirendre.

A szudéta-német Zeit című lap értesülése szerint, Hodzsa miniszterelnök átadta a szudéta német párt vezetőinek a kormány nemzetiségi szabályrendeletének részleteit. A fő részleteket a jövőhét folyamán közlik a pártvezetőkkel.

Mai számunk 8 oldal, 2 lei

A hóhérbak Németországban...**A negyedik csapásra tudta csak levágni a berlini hóhérré Lieselotte Hermann fejét**

A francia szellemi élet legkitűnőbbjeinek vezetésével tizezrek tiltakoznak Párisban a 28 éves diáklány kivégeztetése miatt

Páris június... Eppen öt éve van annak, hogy a hóhérbárd megkezdte működését Németországban. A rajnámenti tartományokban, ahol először tevékenykedett a bakó, eredetileg a Code Napoleon volt érvényben, amely halálbüntetés esetén doktor Guillotine szellemes fejvívőkészülékét avatja a kivégzés eszközévé. De a „völkisch reinigt”, Harmadik Birodalom elvetette ezt a készüléket, mint amely idegen eredetű s nem a német törvénykezés szellemének megfelelő.

Helyébe iktatta a kézibárdot, amely — úgy tetszik — eléggé árja.

A premier, emlékezetesen, a kölni fogház udvarán zajlott. Ez a bemutató előadás el feledhetetlen, mivel rendkívüli körülmények között zajlott le. Egyszerre hat embert végeztek ki, az egykori német szociáldemokrata párt hat tagját, akiket azzal vádoltak, hogy 1932. február 24-én, tehát jóval Hitlerék uralomra kerülése s a bárdtörvény megalkotása előtt, tettesi és tettestársi minőségben jelen voltak Spangenberg és Winterberg nemzetiszocialista rohamosztagosok meggyilkolásánál. A hóhérré, aki gyakorlatlan volt még a bárd kezelésében, rosszul végezte munkáját: a bárd az első csapásra a nyak helyett a koponyát érte s megállott a csontban. Mig a hóhérré kifelé ráncigálta handzsárát, a munkás jajongása átsűrűdött a fogházudvar falán s a hajnali csendben az egész negyed területén hallható volt. A második sujtás a fejet csak félig nyisszantotta le. A harmadik végül teletalálást volt.

Akkoriban az egész külföld felriadt e barbárizmus ellen. Az új uralom, a tiltakozásra való gunyos válaszképpen, életbeléptette az állatvédelmi törvényt, amely szerint:

„Tilos az állatokat úgy elhanyagolni, hogy az fájdalmat vagy kárt okozzon nekik... Tilos az állatokat tudtunkoztatni... Tilos megcsonkítani őket... Tilos élő állatokon kísérletezni... Tilos fádalmas módon elpusztítani őket...”

Franciaország, ahol az állatvédelemnek e rajnántuli elveit emberekre alkalmazzák, már ismét hevesen lázadozik

egy tömegkivégzés miatt. Mint ismeretes, néhány nappal ezelőtt Berlinben lefejezték Lieselotte Hermann, egy 28 éves diáklányt és három társát. Ezt a négyes csoportot a múlt év június 12-én hazaárulás címén ítélték halálra, a valóságban azonban csak egyszerű pacifisták voltak s egyéb bűnt nemkövettek el, mint hogy képtelenek voltak beilleszkedni a Harmadik Birodalom uni formizált eszmévilágába. — Lieselotte Hermann megmetésének érdekében nemzetközi akció indult meg s többek között a francia képviselőház 88 tagja is kegyelmi kérvényt terjesztett be Berlinben. E kérvényben hangsúlyozták, hogy a halálraítelt fiatal anya, négy éves kislánya van, s politikai tevékenysége csupán pacifisztikus természetű volt.

A nemzetközi tiltakozás természetesen falrahányt borsónak bizonyult s a Lieselotte Herman-csoport kivégzése egy évi siralomház után, röviddel ezelőtt megtörtént, mégpedig a Párisba érkezett jelentések szerint állati körülmények között. A hóhérré, minden gyakorlata ellenére, még rosszabbul végezte dolgát, mint a kölni premieren s így például a diáklányt csak a negyedik csapás után tudta lefejezni.

A párisi értelmiség vezető egyéniségei, Langevin professzorral az élükön, nagygyűlést hívtak egybe, amelyen leplezik majd a hóhérbárd működésének módozatát s nemzetközi tiltakozó akciót készítenek elő. A mozgalom célja azt elérni, hogy a Harmadik Birodalomban az állatvédelmi törvényeket az emberekre is terjesszék ki... ami, az adott körülmények között, reménytelen vállalkozás.

fejfájás ellen Beretvás parxtilla

Két gyilkos megszökött a brasovi fegyházból

Brasov, július 2. A brasovi fegyház elíteltjei hétfőn este hazatérőben voltak a mezei munkából, midőn három rabfutásnak eredt. Az örök megállásra szólították fel őket majd fegyverüket használták. A lövések következtében az egyik szökni próbáló elítelt, Pleszka Petru, súlyosan megsebesült, úgyhogy kórházba kellett szállítani. A másik kettő:

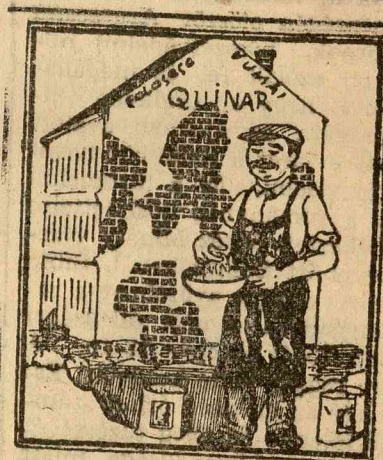
Ciorac Sandu és Barbu Nicolae azonban — akiket gyilkosságért ítélték el — elmenekült és a Cenket borító erdőségben huzódtak meg. A hír vétele után a rendőrség a fegyház óráival együttesen erélyes nyomozást kezdett a megszökött gyilkosok kézrekerítése érdekében, az erdőben megbuvó elíteltet azonban eddig még nem sikerült felkutatni.

A Vatikán lapjának támadása a német nemzeti szocialisták ellen

Az Osservatore Romano, a Vatikán hivatalos lapja főszerkesztője Della Torre gróf toliból cikket közöl, amelyben erélyes hangon elítéli a német nemzeti szocialisták által kifejtett katolikus-ellenes kampányt. Miután rámutat a nemzeti szocialisták mesterkedéseire, akik úgy akarják feltüntetni, hogy az állandó konfliktus nem vallási jellegű, hanem „a politikai katolicizmus” bűne, A cikk szerzője így folytatja:

„A kereszténység lenézése és becsúszása — amely már új nemzetnevelési program — a legsúlyosabb rágalmaszások nem egyebek, mint

az igazság megváltoztatása az által, hogy az üldözötteket a békét és a német nép egységét veszélyeztető elemeknek tüntetik fel. Az egész nyilvánvaló hazugság. A taktika a következő: félreállítani a régi generációt, amely még át van hatva a vallásos érzéstől és egész figyelmüket a fiatalok felé fordítani. Itt van a probléma gócpontja. Az egyház nem mondhat le az ifjúság vallásos szellemében történő neveléséről és ezért az üldözések láncolata nem ér véget. És ami a dologban legborzasztóbb hogy a támadásokhoz azt a hamis vádat fűzik, hogy az egyház a provokáló fél”.

Epítő figyelembe!

Nedves és salétromos falaknak, pincéknek csak QUINAR garantált és évek óta bevált SZIGETELŐPORT használjunk. Utánvétellel szállít 120 lei kg-kénti árral használati utasítással, vizsonteladókhoz engros árral. — Industria „UNIO” Schlesinger Oradea, C. Victoriei 1.

Schuschnigg lakásáról eltávolították menyasszonyát

Bécs, július 1. Bécsben csütörtökön a következő tartalmu hivatalos közleményt adták ki: Schuschnigg, volt kancellár, Bécsben van. Egészséges és illendőképpen bának vele. Az a nő, akivel közös háztartásban élt, többé nincs mellette. Bürcel birodalmi kormányzó kijelentette, hogy ő, mint jó katolikus, nem engedhette meg, hogy ez a nemrendezett közös háztartás tovább is fennálljon. Azok a hírek, amelyek Schuschniggnek az illető hölgygel való házasságáról elterjedtek, nem felelnek meg a valóságnak.

Elindult munka hadserege

Szerencsét próbáló volt iparos kubikosok között az oradeai pályaudvaron

Az állomás bejáratánál álltak két csoportban. Az egyik csoport, katonásan kettős sorban, a másik egy nagy, hatalmas gombolyagban. Kubikos munkások, mennek le Sibiu mellé dolgozni. Akik beálltak a sorba, azok már leszámoltak mindennel. Végeztek és készen állnak az indulásra. A többiek, még most bucsuzkodnak. Körülöttük vannak a családtagjaik, kicsinyek, nagyok, még egy utolsó istenhozzádot mondanak. — Itt bucsuznak, mert itt meg lehet takarítani a perronjegyet. Aztán ennek a bucsuzkodásnak is vége. Ők is beállnak a sorba. Számbaveszik őket. Leheinek vagy hatvanan. Aztán a menet megindul a bejárat felé...

Kubikusokat keresnek Sibiu mellé. — Ez már a második transport. A kubikos munka nem tartozik a legjobban fizetett mesterségek közé, el is kell hagyni a családot, az ott-hont, kevesen jelentkeznek az állások elnyeréséért. Az ország minden részéből keresnek munkást, komoly tömegben csak Oradeáról jelentkeztek.

Ahogy itten állnak, egymás mellett félig-meddig katonás sorban, mindegyik arc egy-egy tanulmányfejt. Biztató, sokat ígérő, félelmetes tanulmányfejek.

Kölcsönként ruhában.

Egy egész kis hadserege a szegénységnek. Számba kellene venni őket. Szociográfiai felvételt kellene készíteni. De, nem lehet. Az egész társaság úgy utazik, mintha csak ide, a szomszédba mennének. — Mintha a fogkefe, meg a törülköző, itt volna a belső zsebükben. Holnapra ugyanis itthon vagyunk — addig minek mást is cipelni. Pedig, volna okuk. Mert nem hoinap, de ha jól megy hónapok múlva sem lesznek itthon. Mindegyiken egy szál ruha van, bőrdőn nincs. Nagykabát nincs. Váltás fehéremű sem...

— Majd szerzünk ottan, — ha lesz miből. Itt nem volt. Indul meg a beszélgetés. Örülök, hogy így, ahogy vagyok össze bírtam szedni ezt a magamra valót. A cipőt, a nadrágot, az inget mind más helyről szedtem össze.

— Akad közötte, amelyikért tartozom, mást meg kölcsönbe kaptam. Ha nem tudtam volna ezt az öltözetet valót összeszedni, nem bírtam volna elindulni. Pedig most már megelégedtem a tétlenséggel. 42 éves vagyok és 4 év óta nem dolgoztam egy szikrányit sem. Hacsak néha napján nem

akadt egy kis kisegítő munka. De, az még a félfogamra sem volt elég. Mire belejöttem volna az izébe, már abba is kellett hagyni. Persze, hogy boldogan vállaltam a kínálózó munkát. Hogy el kell menni? Itt kell hagyni a családot. Kereset nélkül úgy sem család, a család. Ha meg lesz kezesem, a távolból közelebb érzem őket...

Nem olyan semmirevaló mesterség ez a kubikolás.

Idős, nagybajuszu férfi áll a csoportban. A többiek jobbra-balra nézelődnek, úgy szemmel ismerkednek. — Az öreg, nem néz se jobbra, se balra. Nehezen is szólal meg. De aztán ömlik belőle a szó:

— Ötven év után itt kell hagyjam ezt a várost. Itt születte már az apám is, nagyapám is. Itt dolgoztam én is becsülettel. De, most már nem kelletem. Azt mondták, öreg vagyok.

— Én kubikos voltam kérem. Kubikos volt az apám is. Érttem a munkát, nem úgy, mint a mai fiatalok, akik csak

Lábadozó beteg uj-erőre kap a minden napos Diana lemosástól!

kényszerből fanyalodnak rá a kubikolásra. Pedig ez nem olyan semmirevaló mesterség. Ezt érteni kell. Szív kell hozzá. De, ezekben a mai fiatalokban nincs. Csak kényszerből csinálják. Meg, hogy benűnket, régi igazi kubikosokat leszorítsanak.

Az öreg körül néz, mustrálja a társait. Aztán fitymálva folytatja:

— A maiaknak se szívük, se lelkük a munkához. Ezek előbb mindent megpróbálnak. Voltak villamoskalauzok, utcai árusok, parádés kocsisok. Csak amikor mindenünnen ki koptak, akkor jönnek kubikolni. Engem meg kitétek miattuk. Szedhetem a sátorfámat és mehetek Sibiu mellé kubikolni...

Munkát keresni nehezebb, mint dolgozni.

Azok közül egy, aki „mindenünnen kikopott”. — Nem munkás típus ebben a társaságba is kiütözik belőle az „iparos.”

— Nem álltam én így mindig, kérem szépen. Sosem hittem volna, hogy erre kerül. a sor. Hallom, megyünk Sibiu mellé alagutat építeni, hegyeket robbantani. Sodronypályát felszerelni. Valamikor ar-

ról álmodoztam, hogy egykor majd én fogom az ilyen pályákat felszerelni. Vállalkozó leszek. Most én szerelem majd fel. És más szedi be az árát.

— De még így is jó, hogy ez is akadt. Végigpróbálkoztam már mindennel. Gyárban dolgoztam. Valóságos ezermester voltam, mindenhez értettem. Ha valami kellett, csak engem hívtak. Azután nem ragadtam meg egyiknél sem. Egyszer csak azon vettem észre magam, hogy minden kieresett a kezemből. Akkor hiába kerestem egy helyet, egyetlen üllőt. Nem találtam. Nem kelletem sehol. Nem kelletem senkinek.

— munkakeresés nehezebb, a legnehezebb munkánál. Inkább 10 órát, 20 órát dolgozni egy nap, mint munkát ke-

SCHERG
TROPICAL

minden színben

395 leiért
DEUTSCH

Postfőáruházban

resni. Munkát keresni és nem találni....

— Azután meg idehaza nehez volt. Itt mindenki ismert. Tudták, hogy mesterember voltam. Nem adhattak ide akármilyen munkát. Resteltek néhány leiért nekem nem való munkával terhelni. Hát inkább hagytak, hogy munka nélkül, éhezve, fázva tengődjem.

A munka hadserege utnak indul. Az „apáról” egymásután hullnak le a gyerekek. A nagybajuszu határozottan a bejárat felé tekint. Már előre néznek mind. Amikor számszám lesz a kezükben és ami idehaza nem sikerült — megkeresik a mindennapi kenyerüket....

Török Tibor.

Lopott holmik valóságos bazárját találták egy jasi ékszerésznél

Iasi, július 2. A iasii hatóságok rajtaütésszerűen letartóztatták Goldenberg Leon ismert iasii ékszerészt. A rendőrség már régebben sejtette, hogy az ékszerész lopott ékszereműk árusításával foglalkozik. A házkutatás alkalmával egész bazárt találtak nála lopott holmiból s így 300 aranyóra volt felhalmozva. Az ékszerész azután a vallomása során elárulta, hogy nemcsak lopott áruk árusításával, hanem csem-

pészett holmik forgalombahozatalával is foglalkozott. Közismert csempészekkel állott összeköttetésben és egy nemzetközi csempész-banda tagja volt. Társai közül megnevezte egy nagy bank igazgatóját és a Wakons Lits volt vezérigazgatóját Floriant, akit legutóbb tartóztattak le aranycsempészés gyanúja miatt. A társaság Párisban állott összeköttetésben. Letartóztattak még két közismert kereskedőt is.

Rejtélyes körülmények között egyszerre tűnt el nyomtalanul három simleul-silvaniei strájerleányka

(Simleul-Silvaniei.) Titokzatos eltűnések tartják izgalomban Simleul-Silvaniei lakosságát. Egyszerre három strájerleányka tűnt el ismeretlen és rejtélyes körülmények között. Az eltűnések előzményei a következők:

A simleul-silvaniei elemi iskola tanítónője csütörtökön reggel fényképezésre rendelte be az iskola országjáró növendékeit. Chereches Vasile rendőr tizennégy éves Ilonka lánya Fodorean Teodor vasuti kalauz tizennégy éves Katka nevű lánya és Perce József pereceni földműves tizennégy éves

Mária nevű lánya reggel szintén elindult, hogy az iskolába siessen a gyermeklányok azonban sem az iskolában nem jelentek meg, sem később nem kerültek elő. Szüleik, miután gyermekeik az esti órákig sem mutatkoztak, a titokzatos eltűnések ügyét bejelentették a rendőrségen.

Egy falusi asszony arról tett jelentést a rendőrségen, hogy szemtanúja volt, amint Port község vasútállomásán ismeretlen egyének a vonatról le szálló kislányokat egy gépkocsiba ültették.

Júliusi adónapló

1. A II-ik évnegyedi kincstári és községi adók és taxák július 1-én váltak esedékesekké, de a polgárok a törvény rendelkezései szerint esedékes köztartozásaikat minden joghátrány nélkül fizethetnek augusztus hó 15-éig.

De sőt ha eddig az időpontig teljesítik ezt a kötelezettségüket, még a fizetett összegből 5 százalékos mérséklést is igényelhetnek.

Ez azonban csak elmélet.

A gyakorlat ezzel szemben az, hogy a perceptőrások, amelyek naponta bizonyos meghatározott adóösszegnek a beszedgáltatására vannak kötelezve, nem nyugszanak bele ebbe a fizetési módozatba és az adózó polgárokat adóintések kikézbítésével, de sőt végrehajtások foganatosításával is az adók és taxák azonnali fizetésére szorítják.

Abból az érdekből tehát, hogy az adózók a fenti kellemtelenségektől megkíméljessenek és egyben az őket megillető adómérséklést is igénybevehessék, — azt ajánlom, hogy július hó első napjaiban még az adóintések kikézbítésére és a végrehajtások foganatosítása előtt, eszkozzöljenek esedékes adótartozásaikra egy ki sebb-nagyobb résztörlesztést, a hátralékot pedig fizessék a bérek beszedése után, de minden esetre augusztus 15-ik napja előtt.

2. A július hó folyamán megkötendő bérleti szerződéseket július 30-ig, de legkésőbb a szerződés kelezésétől számított 30 napon belül kell illetékezt végezt a pénzügyi adminisztráción bemutatni.

3. A pénzügyminiszterium utasítása folytán ujjabban szigoruan behajtják a bérlők be nem jelentése folytán kirovott bírságokat és ezek között azokat is, amelyek a bírságoltak már a pénzügyi kegyelmi rendelet alapján rendezetteknek tartottak.

A pénzügyminiszteri rendelet szerint ugyanis a kegyelmi rendelkezések csak a bíróságok által kiszabott bírságokra vonatkoztak. A pénzügyi bíróságokat csak a pénzügyminiszter jogosított mérsékelni.

Ennek folytán kellemetlen meglepetések elkerülése érdekében azt ajánlom, hogy azok a háztulajdonosok, akik a bírságokat a pénzügyi kegyelmi rendelet alapján előirott mérséklésekkel rendezték, ne várják be a végrehajtási lépéseket, hanem kérelmezzék a kiszabott bírságok mérséklését a pénzügyminiszteriumnál.

4. A községi adók és taxák megállapításai ellen a kivetési jegyzőkönyv kézbesítése napjától számított 15 nap alatt lehet a felebbezést beadni. A jegyzőkönyv kikézbítésekor mindenki aláírása eszkozzölésekor írja a jegyzőkönyvre a

kézbítés hónapiját és napiját.

5. Minden háztulajdonos őrizze ellen a házában történő személyzeti változokat. Követelje lakóitól, hogy az eltávozásokat és a lakásokba költözéseket, de sőt még a vendégi minőségbeni megszállásokat is a kerületi biztosnak és

illetve a bejelentő hivatalnak bejelentésük és a bejelentő lapokat a háztulajdonosnak átadják. A háztulajdonos ezek alapján módosítsa az őrizete alatt álló konspektet. Ezek elmulasztása igen súlyos bírságolásokat vonhat maga után.

6. Az érdekelt háztulajdonos

sok — ha eddig még nem eszkozzöltek — mielőbb nyujtsák be a Passiv Légvédelmi Hivatalhoz házaik vázrajzait.

7. Az iparosok és kereskedők alkalmazkodjanak az 1938. június 16-án meghirdetett új ipartörvény rendelkezéseire.

A 43-as divízió hősi ellenállása két hónapon át a tulerővel szemben

A francia területre visszavonult spanyol köztársasági katonák „gyávaságáról”

Páris. — Az elmúlt hetekben bejárta a világsajtót a hír, hogy egy köztársasági divízió visszavonulva a nemzeti csapatok nyomása előtt, francia területre lépett. Ez a 43. divízió volt és visszavonulásáról a következőket mondja a hivatalos jelentés:

A 43-as divízió a rendkívüli számbeli fölényben levő és a rengeteg repülőgép által támogatott nemzeti seregek ellen vívott számos ütközet után — amelyek során teljesen kimerült a hadianyag készlete —, miután teljesen bekerítve két hónapig ellenállt az aragoniai Pireneusokban francia területre kényszerült visszavonulni. A csapatok teljes rendben lépték át a határt, magukkal vitték fegyvereiket és felszereléseiket is.

A hivatalos jelentés ennyit mond, a jobboldali lapok más kommentárokat is fűztek az eseményekhez. A 43-as divízió azonban egész kis története van, amely csak most került napvilágra.

A 43-as divízió két hónapig állt ellen Franco csapatainak azután is, amikor a csapatok már előrenyomultak és bekerítették ezt a divíziót. A bekerített csapatok azonban még eleendő terület felett rendelkeztek, hogy az ellátásukról gondoskodhattak.

Franco csapatai kegyetlen ostromot indítottak, mert el akarták foglalni a katalán fronton eddig még birtokukban nem levő területeket is. A döntő offerziva június elején folyt le. A hadászati előkészítés — tüzérségi és repülő bombázás német repülőgépekkel — 3 napig tartott. Ezután 20 gyalogsági batalion — mór, olasz és spanyol nemzeti legénység — több száz gépfegyver és két batalion tüzérség támogatása mellett rohamra indult.

Öt sikertelen támadás után,

Nagy mennyiségű
új férfi és női kelme-
maradékok
érkeztek

Steiner maradékoshoz
Calea Victoriei 3. az udvarban balra.

mialatt ezer és ezer ember lelte halálát, június 9-én a felkelők elfoglalták a Las Pinas magaslatot. A harc ujjabb és ujjabb tüzérségi és repülő előkészítés után még 5 napig tartott, aréklül, hogy ujjabb sikereket értek volna el.

— Már láttuk — meséli a 43. divízió parancsnok ezredese —, hogy csak a visszavonulásra eleendő hadianyagunk van. A katonák azonban erősködtek, hogy álljunk továbbra is ellen. Csak, amikor Bielta, La Furtuna és La Peneta községeket is felgyújtották, határoztuk el,

Fáradt? Lemosás valódi Dianával!

hogy engedünk. Visszavonultunk, a legnagyobb rendben, minden veszteség nélkül és francia területre léptünk. El akartuk kerülni, hogy ezen a területen is német ágyuk dübörögjenek. Nem sikerült. Ma a németek az urak, az egész La Cinca völgyben.

Ismeretes, hogy a francia ha

tóságok lefegyverezték a 43-as divíziót. Azután megszavazták őket, hogy ki, hova akar menni. A 8600 ember közül csak 410 kérte a nemzeti területre való visszaküldését — ezek is csak azért, mert ott volt a családjuk —, a többi a köztársasági Spanyolországba kívánt visszamenni. Ez annál is jellemzőbb, mert Franco sérthetlenséget ígért a magukat megadó katonáknak és kötelezte magát arra is, hogy nem sorozza be őket a nemzeti hadseregbe.

A 43-ik divízió 8200 harcosát Barcelona felé irányították ahol leirhatatlan lelkesedéssel fogadták őket. A lakosság vírágerdővel övezte azokat a hősöket, akik két hónapon keresztül a hegyek között bekerítve álltak ellen az ellenség támadásainak.

A frontharcosok tiszteletére rendezett ünnepségen del Vayo külügyminiszter lelkes szavakban üdvözölte a 43-ik divízió hőseit.

A 43. divízió katonái pedig 3 napos pihenő után visszamennének a lövészárkokba, hogy áthatolhatatlan akadályt képezzenek Catalonia frontján.

Vissza a könyvhöz

Armand Călinescu belügyminiszter, ideiglenes nemzetnevelésiügyi miniszteri székébe való beiktatása alkalmával tartott beszéde a mai idők alkotmánytörténelmének legjelentősebb fejezetét képezi.

A miniszteri felszólalás néhány, feledésbe ment jogszabályról emlékezett meg.

Armand Călinescu utalt az államnak arra a csorbihatatlan jogára, miszerint valamely ország ifjúságát az állam életritmusának megfelelően nevelheti. Lehetetlen, hogy az állam általános szellemétől ismételt eltérések forduljanak elő a tanítási téren.

Mi ez az általános vezérrel a nemzetnevelésben?

Egyetlen mordatban megzövegezzük: diákok a könyv-

höz tanárok a katedrára!

Megengedhetetlen hogy a jövőben a diákok idejük legértékesebb részét terméketlen, szubverzív politikai mozgalmakban töltsék.

A tanulás kora, az ismeretek szerzésének ideje kell, hogy maradjon. A tanulmányi intézmények visszatérnek eredeti hivatásukhoz: a tanításhoz és a neveléshez.

A legsötétebb kulturálatlanságba süllyed az ország, ha nem tart lépést a tudomány előrehaladásával. A fiatalságot bűn elvonni káros célok érdekében egyetlen hivatásától: a tanulástól.

Ugyanakkor azonban a tanár legyen méltó katedrájához és nemes szellemben készítse elő a fiatal lelkeket a jövőre.

Fővárosi lap érdekes kommentárja a szovjetoroszországi választásokról

Litvinov békepolitikája győzött a trockijizmus felett

A „Lumea Românească” írja: A Szovjet köztársaságban az elmúlt héten tartották meg a választásokat, az új stalinista alkotmány értelmében. A távirati irodák jelentése szerint a választások lelkes hangulatban folytak le és a választók csaknem teljes számban vettek részt. A szavazók nagyrésze a hivatalos listára szavazott, amelyen a párt tagjain kívül szerepeltek nagy számban olyanok is, akik nem tagjai a pártnak. Párttagokat és a pártba be nem iratkozott képviselőket csaknem egyenlő arányban választottak meg. 540 képviselő közül 310 párttag, a többi 230 nem párttag és ezeknek a jelölését a helyi gyűlések, vagy a vállalatok munkásai határozták el. Az új képviselők között van 71 nő is, ami a képviselők 15 százalékát teszi ki.

A számoknál nagyobb jelentőséggel bír, hogy ez volt az első választási megnyilvánulása a szovjet lakosságnak, az új alkotmány kihirdetése óta,

amely meghatározza a polgárság jogait, kötelességeit és szabadságát. Ez új érárt jelent a Szovjet fejlődésében, amely a társadalmi osztályok likvidálása után gyors léptekkel halad a társadalmi demokrácia felé.

A Szovjet Unióban lefolyt választások sokban különböznek a többi, demokratikus államokban tartott választásoktól. Különösen azért, mivel Szovjetországban, csak egy párt van: a kommunista párt. Éppen úgy, ahogy azokban az országokban, ahol a termelési eszközök magántulajdonban való léte szerint egy egész sereg társadalmi osztály és kategória alakult ki, természetesen, hogy abban az államban, ahol a társadalmi osztályokat likvidálták, csak egyetlen

len párt legyen.

Egy ilyen egyeduralmi állam demokráciáját csak úgy lehet fenntartani, ha a népnek megfelelő felügyeleti joga van és módja van — a megválasztott nem párttag képviselők által — résztvenni az állam ügyeinek az intézésében.

A stalinista alkotmány nyilatkozat erre az utra tér és világos közeledést jelent az osztálydiktatúrától a társadalmi szocializmus felé. A nem párttag képviselőknek a nagy számban történt megválasztása azt jelenti, hogy az orosz nép tud élni a jogaival és részt akar venni közvetlen módon érdekei intézésében.

Nemzetközi szempontból — nagyjelentőségű még a trockista tábor veresége. Bebizonyosodott, hogy ezekre a tanoknak nincs talajuk és Litvinov békepolitikája győzött. Ami örövendetes nemzetközi szempontból is és Románia szempontjából is.

**Egészséges és beteg
egyformán áldja a
Diana jó hatását.**

Egy népszerű ember

Ha rendőrember népszerűségét le lehetne mérni úgy București rendőrprefektusa, Marinescu generális, — európai viszonylatban is, az első között foglalna helyet. Nyolc esztendő alatt szervezte meg, munkatársaival a főváros mintaszerű közbiztonságát és ma az idegen is elbámul azon, amit a bucurești rendőrlájszól. Legutóbb a világ minden részéből összesereglett főrendőröket lepte meg kellemesen Marinescu rendőreinek példás szolgálata és hogy a közönség hogy reagál erre, azt a vasárnapi Ripensia-F. C. Milan meccsen tapasztaltunk. Az izgalmas mérkőzés sok tízezer főnyi publikuma közt, természetesen helyet foglalt páholyában Marinescu generális is, aki a labdarugó-sport egyik legnagyobb fanatikusa. Már most könnyen elképzelhető, hogy egy mérkőzésen, ahol 40—50 ezer ember izgul az eredményért, sokszor robban ki a drukkerék izgalma. Az irtózatos hanghullámok hőmpölygése azonban mindannyiszor megrekedt, valahányszor, a zajongó tömeg Marinescu generális tekintetével találkozott. Néztük, figyeltük, hogy a rakoncátlan izguló tömeg, hogyan engedelmessé vált a „rend karmesterének”. Marinescu generálist nemcsak a rendőrei, de a publikum is imádja. A generális pedig mosolyogva fogadja az elismerés

Rekord gabonatermés -- gyümölcsbőntény

București. — A kedvezőtlen tavaszi időjárás, különösen a tavaszi fagy következtében, amelyet emlékeztetesen hosszú szárazság követett, azután a viharok és jégesők következtében az idei gyümölcstermés igen gyengének ígérkezik. Cseresznye alig van, meggy hasonlóképpen. Barack szinte teljesen hiányozni fog. Dió is kevés lesz, mint ahogy egyes vidékeken gyenge lesz az alma

és körte termés is.

Ezzel szemben a buza és általában a gabonatermés mindenütt nagyon bőségesnek ígérkezik. A hideg idő kitolódása miatt azonban az aratás későbbben kezdődik meg a szokottnál. Egyes helyeken az érés 2—3 héttel is elmaradt. Ebben az évben Ardealban az aratás csak július első felében kezdődik meg.

Új cseh államvédelmi törvények

Prága, július 2. A cseh kormány minisztertanácsot tartott, amelyen két nagyfontosságú törvényjavaslatot fogadtak el. Az egyik a közlekedési eszközök katonai célokra való

lefoglalását szabályozó törvénytervezet. A másik szerint államvédelmi szempontból fontos helyeken a kormánynak módjában lesz korlátozni a járás-kelést.

10 ezer kovakő a vonaton

Cernăuți, július 2. A Grigore Ghica Voda-i vámhatóságok Orășeni határállomáson nagyszabású csempészsnek jöttek nyomára. Miután a varsói gyors befutott az állomásra a csomag felülvizsgálásával megbizott közegek az egyik oradeai vagonban, a vonatvezető fülkéjében, az ülés alatt elrejtve egy csomagot talált, amelyben 10.000 darab csempésztett kova-

kő volt.

A vámfőnök azonnal elrendelte a vonatvezető letartóztatását, akit a csempészséssel gyanúsítanak. A vonatvezető mindent tagad és lehetségesnek tartja, hogy addig, amíg ő Orășeni állomáson kiszállt, az alatt valaki becssempészte a fülkéjébe a csomagot. A nyomozást teljes erővel folytatják.

mit szól maga ehhez az óriási meleghez?

— Ammondó vagyok, hogy nem jól van beosztva. Mijén jól jönne ez a meleg télen, legalább nem kéne fűteni. Nyáron meg mien jól esne ekkis hűvözés. Dehát semmi se úgy van, mint lenni kéne. Teszem azt például itt van minyán ez az osztrák dolog. Bürkel is nyilatkozott oszt aszontta, hogy minden a legnagyobb rendbe van. Szájsz Inkárt is aszontta, hogy nagyon meg van elégedve a hejzettel. Hát nem megfordítva kéne lennie. Inkárt a Bürkel, mert ahhoz, hogy ijed morggyon, bür kell pófájára, — Bürkel pedig a Szájsz, mer' ű van benne a szájszba, akarom mondani a szószba.

— Hát ahhoz mit mond, hogy a németek most már Kinával is ujjat húztak és visszahívták a követet.

— Ez azér' vót instállom, mret Csang Kai Sek megeresztette a szilipeket, oszt kitört az áradás és most Kinának ojan nagy az árja, hogy ahhoz képest Hitler se árja. Ezér' haraguttak meg a kinajakra.

— Ne vicceljen már minden. Valenciát miért bombázzák az olasz és német repülők?

— Azt nem tudom, csak azt tanálom furesának, hogy véletlenül mindig egy angol hajót tarálnak el és soha egy olaszt, vagy egy nimetet, oszt minél több angol hajó süjed el, annál többször lehet olvasni az újságba, hogy most máj biztos, hogy életbelép az angol-olasz egyezmény és Musszolinnyi víz szahijja az önkénteseket. Mosi máj a kettő közül az egyik, vagy benne vót az angol-olasz egyezménybe, hogy el kell süjjeszteni néhány hajót, vagy Musszolinnyi tényleg hazahitta az önkénteseket, hogy mennyek haza, oszt azok meg utójára elpotyogtattyák bucsu bombájikat.

— Hová siet öregem?

— Benizek a korcsmába ekkis modort tanulni, mer' hónapra bejelentette látogatását a végrehajtó a városi adóval, oszt be akarom tartani a belügyminyiszter ur rendeletét, hogy a közigazgatási intézkedéseket lehet kritizálni.

Viharok Jugoszláviában

Belgrádból jelentik: Pusztító viharokat jelentenek Jugoszláviából is. A zivatar különösen az Alduna mentén és a Bácskában pusztít. A vasutvonalat iszapréteg vonja be és a vonatok közlekedését sok helyen be kellett szüntetni. A vihar nagy károkat okozott a természetben is.

IPAROS UJSÁG

Megalakult a régi iparigazolványok becseréléséről döntő ad-hoc bizottság

Mudura munkaügyi inspektor az elmúlt héten átiratolt intézett az oradeai Munkakamara-hoz. A munkaügyi inspektor a június 14-én kihirdetett módosított ipartörvény értelmében felszólította a Munkakamara elnökét, hogy jelölje ki delegátusait abba az ad-hoc bizottságba, amely a törvény értelmében teljhatalmulag dönt a régi iparigazolványok és munkakönyvek átcseréléséről. Az inspektor egyben felszólította a Munkakamarát: 4 napon belül szállítsák át az

összes kérvényeket a régi iparigazolványokkal együtt.

A Munkakamara elnöke Chiș Pétert és Balog Ioant delegálta a bizottságba. A bizott

ság most már gyorsított tempóban fog dolgozni, annál is inkább, mert az inspektor egy maga is dönthet ha a bizottsági tagok nem jelennek meg.

A Munkakamara vezetői Salumaren

Marta Ioachim, az oradeai Munkakamara elnöke Mălăescu Traian titkár társaságában az elmúlt héten Satumaren járt. Az elnök többszáz új mesterkönyvet írt alá, a főtitkár pedig meglepetésszerű razziákat tartott a vasárnapi

munkaszünet és a záróra rendeletet áthágó vállalatoknál. A satumarei érdektestületek rögtönzött gyűlést tartottak és felkérték a munkakamarai elnököt, járjon közbe, hogy Satumaren munkaügyi alfelügyelőséget állítsanak fel.

Cipészek mozgalma a gumicipők ellen

Július 3-4-én tartja országos kongresszusát Sf. Spiridon rendezésében a bőrfeldolgozó iparosság. E gyűlésen az oradeai cipész iparosok szindikátusa is képviselteti magát, hol tárgyalásra kerül az egész ország cipésziparosainak sérelmei, és a napirendi pontok között szerepel a gumicipők ellen indított mozgalom, mely a gyűlés legfontosabb napirendi pontja. Ezen kongresszussal kapcsolatban az ora-

deai cipész szindikátus június hó 26-án a Liga helyiségében nagy gyűlést tartott, hol a cipésziparosok kívül az összes bőrfeldolgozó iparosok képviselői is megjelentek teljes számmal és csatlakozásukat jelentették be a mozgalomhoz a csizmadia szindikátus küldöttei, valamint a timár iparosok képviselői is teljes támogatásukról biztosították a cipész szindikátust.

nek a kontár kérdésben. Vezetőség.

— A Vas- és Fémiparosok Szindikátusa június 2-én este 7 órakor az Építőiparosok Szövetségének helyiségében tartott taggyűlésen elhatározta hogy a nyári hónapokban — beszünteti a szokásos kéthetente tartott gyűléseket és — havonta csak egyszer fog taggyűlést tartani. A legközelebbi taggyűlés időpontjáról idejében fogjuk tagjainkat értesíteni. Elnökség.

Kisiparos Liga hírei

Kovács, kerékgyártó és kocsifényező iparosok f. hó 3-án vasárnap d. e. 10 órakor a Kisiparos Liga helyiségében Str. Avram Iancu 13. gyűlést tartat-

nak, melyre a szakmához tartozó iparostársakat meghívja az elnökség.

Cipésziparosok kedd este 8 órakor választmányi ülést tartanak.

A női és férfiszabó iparosok országos kongresszus előkészítő bizottsága kedden és csütörtökön este 8 órakor ülést tartanak.

A Kisiparos Liga választmányja és a kebelébe tartozó szindikátusok választmányai együttes gyűlést tartanak f. hó 13-n szerdán, este 8 órakor a Kisiparos Liga helyiségében. Avram Iancu 13.

Felsőrészkészítőkhöz. Felhívjuk a szakosztály tagjait, hogy amennyiben cipő dívalapra szükségük van, a cipész szindikátus megbízottjánál, Illés Dániel cipésziparosnál, Saguna 4. megtekinteni lehet és igen mérsékelt áron a szindikátus tagjainak rendelkezésére bocsátjuk.

A Kisiparos Liga július 15-re pénzbeszedő gondnokot keres garanciával rendelkezőt. Bővebbet titkári hivatalunknál, Str. Avram Iancu 13.

Értesítjük a férfiszabóiparosokat, és munkásokat, hogy az újonnan kötött kollektív szerződés nyomtatva kapható Friedmann Dezsőnél, P. Unirii 1. szám.

Veszek

Ócska ólmo!
Cim a kiadóban

Az oradeai „Építőiparosok Szövetsége” hírei

Az építészek és kőművesek szindikátusa július hó 7-én csütörtökön este 7 órakor a Sas palotában levő helyiségben taggyűlést tartanak, melyre kérjük a tagok okvetlen megjelenségét. Elnökség.

A Szövetség házbizottsága július 9-én este 9 órai kezdettel társasvacsorát rendez a „Szlabay” féle kerthelyiségben melyre ezután is tisztelettel meghívjuk Szövetségünk tagjait. Elnökség.

Felkérünk minden asztalos iparos társunkat, hogy július hó 5-én, kedden este 7 órakor az Építőiparosok Szövetségének Sas palotában levő helyiségében tartandó asztalos iparosok nagygyűlésén feltétlenül megjelenni sziveskedjen. El nem maradhat egy komoly iparos sem. Közös érdek vezessen mindenkit a nagygyűlésre. E kérelmet az a hatvan iparos intézi a még távol levőkhöz, kik a géptulajdonosok és szabadkézzel dolgozók között létre hozták az egymás

közötti megegyezést abban a tekintetben, hogy végre a város területén rendet teremtsen-

Calinescu belügyminiszter beszéde a városok kongresszusán

Bucureștiből jelentik: Calinescu belügyminiszter elnöklével a Zöld-kerületi polgármesteri hivatal palotájának dísztermében megnyílt a nemzetközi városszövetség értekezlete, amelyen 15 állam képviselteti magát. A kiküldöttek között számos ismert nevű politikai személyiség van. Így Svájcot Leimgruber helyettes államszövetségi kancellár, Egyiptomot Hassan Sahmy belügyi alminiszter, Franciaországot Lacroix, a franciaországi városok szövetségének igazgatója, továbbá Sellier volt miniszter, suresnesi polgármester és Puget az államtanács tagja, Angliát pedig Montagu Harris képviseli, aki egyben elnöke a városok nemzetközi szövetségének is. Budapest

képviselőiben Haller Ferenc, volt alpolgármester jelent meg

Calinescu belügyminiszter nagyhatású beszéd keretében üdvözölte az előkelő vendégeket. Ennek során ismertette az új alkotmány, valamint a közigazgatási reformtörvény alapelveit. Rámutatott arra, hogy az ország, amely addig a megosztás és széthúzás képét mutatta, osztatlan lelkesedéssel tette magáévá az új alaptörvényt, amely nem érinti az egyéni szabadságjogokat, annyira, hogy például a magántulajdon elvét még hangsúlyozottabbá tette. Fenntartotta továbbá és egyben új alapokra helyezte a képviselői rendszert.

— A közigazgatási reform-

törvény — mondotta Calinescu miniszter — nagy közigazgatási egységeket létesít, amelyek a korszerű közigazgatás biztosítékai lesznek. A törvény általában a decentralizáció elvét juttatja kifejezésre.

A közigazgatási tudományok intézete nevében C. Dimitriu volt miniszter üdvözölte a kiküldötteket. Ezután Montagu Harris, a városok szövetségének elnöke, Leimgruber dr. és Kyraside delegátusok szólaltak fel. A megnyitó díszülés után fogadóestély volt, csütörtökön délelőtt pedig Peter Iulian București főpolgármestere Snagovban diszebedet adott a kongresszus résztvevői tiszteletére.

Ahol „lácsó” az élet

Járóka Laci a 14 éves cigányprimás beszél afrikai élményeiről

Budapest, június 30. Két évvel ezelőtti huszonnégy fekete-képű, pomádés haju cigány-rajkó bement muzikálni egy Rákóczi-úti kávéházba és megcsinálta a város legujabb attrakcióját. Ha a külföldi Pestre jön, első dolga meghallgatni a rajkók muzsikálását, akik piros mellényt, kék feszes nadrágot és piros csizmát viselnek.

Estéről-estére zeng és sir a hegedű a kis fehérfogú, rigóbőrű fiúcskák kezében és az ásztaloknál vigad, gyönyörködik és szomorkodik a publikum. Hollandok, olaszok, franciák, angolok, németek hallgatják a magyar nótát, hogy „Lehullott a rezgő nyárfa levele.”

Januárban nagy utra indult a huszonnégy rajkó. Dél-Afrika utaztak a gyerekek, meg muzsikáltak Johannesburgot, Durbant, Port-Elisabeth-et, East-Londont, Pretóriát.

Pár nappal ezelőtti érkeztek haza.

E sorok írója, aki két évvel ezelőtti azt írta róluk, hogy eből a zenekarból „világszám lesz”, megkérdezte a gyereket, hogy mit láttak túl az óperenciás tengeren?

Ott ülnek a dobogón, nyolc tiz és tizenöt éves fiúk. Kimosdatva, kifürdélve, megfésülve. Csinosak, tiszták, kedvesek. A primás 14 éves, fekete ördög, mereszti nagy cigányszemeit, huzza vonót és vékony hangon énekl: „Szép a rózsám, nincs hibája, csak egy kicsit rövid a ballába.”

Nagy a taps, mikor vége van a számnak. Felhasználjuk a szünetet s félreülünk egy sarokba beszélgetni Járóka Laci-val, a primással. — (Óradeai származása a kis gyerek.) — Ugy jegyezzük le szavait, ahogy ő mondotta ki azokat.

— No Laci, meséld, mit láttál a nagyvilágban?

— Hát elmentünk Csohaneszburchba, Kapetovnába, Pretóriába, meg sok nagy afrikai városba. Tetszik tudni, nagy élet van ott. Sokat muzsikáltunk, sokat kerestünk, nagyvilágot láttunk.

— Tetszett-e Afrika?

— Kicsit csalódtam.

— Miért?

— Azt hittem lesznek vademberek Afrikában. Óserdők, majmok, tigrisek, oroszlanok. Nem láttam én ott egyet sem. Ugy érte, fene civilizált! — Így mondta — város ott minden, akkurát, mint Budapest. Talán a kulik voltak érdekesek. Kocsit huznak, trógerfélék és olyan feketék.

— Mennyi ideig mentetek tengeren?

— Huszonegy napig, hogy a rada verje meg.

— Volt-e valami kaland a hajón?

— Suttatonban szálltunk az angol óceángőzörsre. A csávók (rajkók) nagyon elcsodálkoztak a sok kéményen. Muzsikáltunk. A népek hallgattak. Egyszer csak odagyűn hozzánk egy csudaszép grófné. Hogy aszonta: tudjuk-e az afrikai szongot muzsikálni? — Tudta a fene. Felhozta a gramofon masináját, rátette a lemezt, oszt eljátszotta a csáj.

— Mi az?

— Hát-hát-hát lány.

— Szép volt?

— Sukár szép volt. Mingyárt vakertam (szóltam) a csávók-

nak, hogy gyönyörű csáj van itt, járjunk a kedvébe. Infettem, hogy hozzák a lavottát (hegedűt). Figyeltünk, mikor a csáj elporgette a masinával az afrikai számot. Mi is elcsináltuk, rögtön hallásból, ami a barocsájnak nagyon tetszett.

— Pénzt kaptatok tőle?

— Dehogy, mi rajkók vagyunk.

— Lácsó volt az élet. Olyan, mintha azt mondanám, hogy nagyon jó volt. De a halózás tetszik tudni, az is kitűnő volt.

— Az mi?

— A kaja (étel) kérem. Egy nap meg megittunk tejenként tizenkét kávét és megettünk kilenc panántot. Nagyon gíz-dásan gyalóztunk az úton. —

SPORT

Nyilatkozni veszélyes

Az elmúlt szezonban mindegyik csapat, amelyiknek valami szívfájdalma volt, kijelentette, hogy visszavonul a bajnoki küzdelmekről. Különösen a B. divízióra készített csapatok nyilatkoztak ilyen értelemben nagy garrral. A Szövet-

ség, hogy elvegye az egyesületek nyilatkozási kedvét, elhatározta, hogy azokat a csapatokat amelyek a jövőben bármilyen ilyen irányú nyilatkozatot tesznek, törölni fogják a bajnokságból.

Nyul a Victoria trénere

A Victoria tavaly szép sikereket ért el és szép szereplését — ugylátszik — folytatni akarja az idén is. Ezért a csapat

trénereül Nyul Ferencet, az MTK „aranycsapatának” tagját, többszörös magyar válogatottat szerződtették le.

Módosul a Nemzeti Bajnokság beosztása

A Szövetség egyes tagjai le nyilatkoztak, hogy a divízió beosztása nem módosul. Ezzel szemben most az a hír terjedt el, hogy „magasabb körök” kívánsága értelmében mégis lesz változás. A változtatást ellenző

tagok ellenállásra határozták el magukat és esetleg lemondások sincsenek kizárva. Mindenesetre érdeklődéssel lehet a Szövetség július 18-i ülése elé tekinteni.

VIZUMOKAT

a leggyorsabban intéz lapunk kiadóhivatala:

Magyar vizum	575 Lei
Magyar vizum átutazásra	280 Lei
Cseh vizum	110 Lei
Német vizum	900 Lei
Svájci vizum	610 Lei
Lengyel vizum	830 Lei
Francia vizum	520 Lei

INGYEN kap egy astro-matematikai kalkulációt, amely tartalmazza azt a számot mely Önnek a sorsjegyen szerencsét hoz. Küldje születési dátumát, még ma, hogy legyen ideje a július 15-iki húzásra sorsjegyét beszerezni! — Ingyen kapja „Praktikus Tanácsok” című füzetet. Címezze: „Corvino” Cluj, Str. Mico 4.

Ugy éltünk, mint az urak.

— Mi volt a nőkkel?

Laci kacsin.

— Kaptam vagy harminc kamelós (szerelmes) levelet.

— Láttál-e cápát?

— Hu, de mekkorát! Meghallottuk, hogy jönnek a cápák, megijedtünk.

— És mit csináltatok?

— Hát mit csinál a cigány, ha fél? Muzsikál. A nagy vonózástól megijedtek a nagy marha halak, elmuzsikáltuk őket.

— Mennyit kerestél azuton, Laci?

— Hát ugy össze-vissza hazahoztam 400 pengőt. Ennyi maradt.

Somogyi Klári játékjoga felfüggesztették

A román tennisszövetség legutóbbi ülésén felfüggesztette Somogyi Klári bajnoknő játékjogát, aki Magyarország képviselőjében játszott Olaszország ellen a Középeurópa Kupában. A határozatot közölték a nemzetközi, olasz és magyar szövetségekkel.

Távoznak a vándormadarak

A június a játékos vándorlások hónapja. Akik el akarják hagyni egyesületüket, azok bejelentik a Szövetségnél ezt az óhajukat. Vándorok az idén is vannak, de kisebb számban, — mint tavaly. Tavaly eddig az időpontig 770 lemondás érkezett be, az idén eddig mindössze 164. A legutóbbi lemondások között van Szőke bejelentése, aki el akarja hagyni a Crisanat. Ugyancsak bejelentette távozását szándékát Felecan a Victoriából.

Halálos fejesugrás

Simleul-Silvaniei, július 2. Halálos szerencsétlenség áldozatául esett Ortelacan Miklós 19 éves badacini katonai előképzős ifju, akit felettesei köz munkára rendelték be Simleul Silvanieire. A fiatal legény fürdőzés közben fejest ugrott a Crasnaba, de olyan szerencsétlenül zuhant le, hogy fejét egy kőbe ütötte s elmerült a vízben. A szerencsétlenül járt legényt Gál András köműves a partra huzta, de akkor már nem volt élet benne.

Kidőlt fa áramszünetet idézett elő Clujon

Cluj, július 2. Pénteken délután Clujon súlyos áramzavar volt. A cluji református egyházközség Marshal Fochon lévő templomának udvarán a gondnokság megbízásából az egyik fának a Malomárok felé eső részét ki akarták vágni. A vállalkozók hozzá nem értő egyének lévén, nem gondoltak a várható, könnyen végzetessé válható balesetre. A kivágott farsz ugyanis rázuhant a Villamosművek fővezetékére és a szakadás következtében olyan üzemszavat idézett elő, amelyre aligha volt példa a cluji áramszolgáltatás történetében.

A szakadás következtében

ugyanis amellet, hogy a közelben lévő összes villanypóznák elhajoltak, kiégtek a főbiztosítékok a Villamosművek sorocani, someşurecei és cluji telepein. A Villamosművek műszaki emberei Metes mérnök-igazgató irányítása mellett nyombar hozzáláttak az üzemszavar elhárításához, ez azonban csak részben sikerült. Miután az egész város területén öt percig szünetelt az áramszolgáltatás, a város háromnegyed részére sikerült az áramot biztosítani. A város központjában azonban, amelynek kerületében a baleset történt,

teljes két órán keresztül szünetelt az áramszolgáltatás.

A baleset könnyen szerencsétlenséget is okozhatott volna. Az áramszakadás ugyanis pontosan a Malomárok szélén következett be, amelybe ha a huzal beleér, könnyen tömegkatasztrófát okozhatott volna, minthogy a vizben számosan fürödtek. A huzal 3000 Voltos áramot vezet.

A Villamosművek igazgatósága egyébként a rendőrség közbejöttével jegyzőkönyvbe foglaltatta a történeteket az erkölcsei és anyagi felelősség megállapítása végett.

Magas francia érdemrendet kapott az uralkodó

Bucureşti, július 2. Thierry, francia meghatalmazott miniszter pénteken kihallgatáson jelent meg az uralkodó előtt és átnyújtotta Öfelségének a francia testnevelés legmagasabb érdemrendjét.

Rádió műsor

VASARNAP

BUCURESTI. 8.30 Reggel torna és hírek. Lemezek. Majd háztartási és orvosi tanácsok. 9.55 Istentisztelet közvetítése. 13.15 Időjelzés, kultur- és sport hírek, vízállás. 13.25 Déli koncert. 14.15 Időjelzés, időjárás, hírek. 14.30 A koncert folytatása. 15.30 Falusi óra. Előadás. 15.45 Román népdalok. 16. Gazdáknak. 16.20 Olteniai zene. 19 Időjelzés, időjárásjelentés. 19.17 Rendőrszenekar. 20 Mozart esti hangverseny. 21 Hírek. 21.10 Rádiózenekar. 21.30 Tánclemezek. 22.15 Vegyes lemezek. 23 Sporteredmények. 23.15 Vegyes lemezhangverseny.

BUDAPEST I. 10.30 Hírek. 12.10 Egyházi érek és szentbeszéd a belvárosi főplébánia templomból. 12.15 Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. 13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 13.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Szünetben Egészségügyi kalendárium. 15 Hanglamezek. 16 Mezőgazdasági félóra. 16.50 Budai Dalárda. 18 Magyar nóták zongorán. 18.25 Repülónap Szolnokon. 19 Radics Béla cigányzenekara 20.15 Előadás. 20.45 Marót-Mazurek Miklós énekel, zongorán kíséri Schwalb Miklós. 21.10 Hangjáték. 22.50 Hírek, sporteredmények, időjárásjelentés. 23.15 Terstyánszky emléktárgy. 23.50 Követítés Velencéből. 24.30 Angyal Árpád jazz-zenekara. 24.30 Pertis Pali és cigányzenekara.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szóig 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közölünk. Jelíggel, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknek 10 lej pótdíj fizetendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

Előfizetési díj havonta 40 lei — Megjelenik mindennap

ÁLLÁS

Keresünk Gheorgheni részére megbízható, ügyes lapbizományost, biztos jövedelemmel. Jelentkezni a kiadóhivatalban (levélileg is). 2672

Nagyobb kifizető fiukat azonadra felvesz Biró turógyár, Str. Avram Iancu 9. 2713

Varróleányokat felvesz „Angel” ruhaszalon. Ugyanott varrógépet megvételre keresnek. Str. Vlahuța 20. 2712

Magbízható fiatal kifizetőfiu felvétetik. Cim, a kiadóban. 2711

Kerékgyártó segédet állandó munkára felveszek, vagy felesbe. Baranyi János, Tileagd. 2675

Mindenes kifizető fiu azonnal felvétetik. Melki apátság borpincéje, Piața Mihai Viteazul 1. 2657

Molnársegédet azonnali be lépésre keres Moară Lakatos, Săcueni, jud. Bihor. 2703

Keresünk/bevezetett helyre fiz-fizetéssel és százalékkal gyakorlott/lapkihordót. Liget-hez közel/lakók előnyben. Jelentkezni a kiadóhivatalban. 2487

VÉTEL-ELADÁS

Eladó igen olcsó árért egy 8-as cséplőgarnitúra, vagy bérbe adó, Kiss, Oradea, Str. Vil-sor 95. 2670

Befőzéshez hólyagpapír és celophan papír kapható a Pásztor Ede cégnél, Piața Mihai Viteazul 4. 2668

Takarításért nagy konyha magános nőrek kiadó. Regele Ferdinand 20. 2727

Egy mély gyermekkosci eladó. Piața Ioșia 12/b. 2714

Egy komplett fűszerüzletbe- rendezés két új mérleggel eladó. Pitagora 22. 2707

Egy ház a Marton Mano utcán 20 ezer leiért eladó. Érdek lődni 43. sz. alatt. 2710

Eladó ház két szoba, mellék helyiségek, nagy telekkel. Eset leg elcsereálném. Str. Muncitorilor 3. Col. Hevesi. 2708

Eladó 2 szobás magánház megfelelő kerttel 35.000 lei. Mellette egy házhely: 15.000 lei. Oradea, Str. Aleșdului No. 4-6. Értekezhetni: dr. Bologa, Prefectura. 2540

LAKÁS

Egy szoba-konyhás lakás aug. elsejére kiadó. Str. Vilson 14. 2633

KÜLÖNFÉLE

Multat, jelent, jövőt mon-dok 20 leiért és bármilyen baj-ban segíteni tudok. Str. Moldova 58/a Oradea. 5099

Kosztosokat elfogadok jó há-zi kosztra. Calea Victoriei 34. vendéglőben. 2697

Szoba, konyhás házat elcsereálném hasonlóval, a város bármely részén. Ugyanott egy kordé eladó. 20 Aprilie 152. 2709

Keresek bérbe Oradeához közel 20-30 katasztrális hold szántóföldet tanyá épületekkel. Cimeket a hely, nagyság és bérösszeg megjelölésével a kiadóba kérek „Kis gazda” jelige alatt. 2704

Pernyertes lett az ex-négus

(London.) A legfelsőbb angol törvényszék csütörtökön helyi adott Hailé Szelasszié volt abesszin császár felebbezésének, amelyet az elsőfoku bíróság ítélete ellen nyújtott be a Telephon and Cable angol társasággal folyó perében. Ez a társaság látta el annak idején az addiszabebai rádió- és telefonszolgáltatást s koncessziós díj fejében 10.613 font sterlinget kellett volna, a négus panaszaiata ételmében kifizetnie. Az angol társaság megtagadta a fizetést, azzal az indoklással, hogy a koncessziós díj nem Hailé Szelasszié személyét illeti, hanem Abesz

szinia mindenkori császárat, ezidőszert pedig Viktor Emá-nuel olasz király gyakorolja a császári hatalmat Etiópiában. Hailé Szelasszié ezzel szemben azt hangoztatta, hogy a 10.613 fontsterling koncessziós díj még abból az időből származik, amikor még ő gyakorolta a császári hatalmat, a társaságnak tehát minden körülmények között fizetnie kell. Az elsőfoku bíróság arra az álláspontja helyezkedett, hogy nem illetékes annak elbírálására, kit illet meg a császári hatalom Abessziniában és ezért úgy határozott, hogy az ítélethezatali elhalasztja mind

addig amíg Abesszinia nemzetközi helyzete tisztázódik, Hailé Szelasszié felebbezését jelentett be ez ellen a döntés ellen és most sikerült iskeresztülvinnie, hogy a legfelsőbb bíróság új tárgyalásra utasítja az elsőfoku polgári törvényszéket.

Cukrárszoknak tortalap, papírtálca, mignon papírok, papír szalvéták nagy választékban a legolcsóbban Pásztor Ede cég papíráruházában.

NYOMATOTT PASZTOR EDE CÉGNEL ORADEA